

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRĂREA NR. 209
din 04.07.2012**

Dosar nr.: 380/2011

Petiția nr.: 5958/18.10.2011

Petentă: C M

Reclamată: P D, Director Școala cu clasele I-VIII nr.

Obiect: segregarea copiilor proveniți dintr-o categorie defavorizată, precum și
~~discriminarea petentei prin modalitatea de formare a claselor.~~

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentei

I.1.1. C M, cu domiciliul de corespondență în București,

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatei

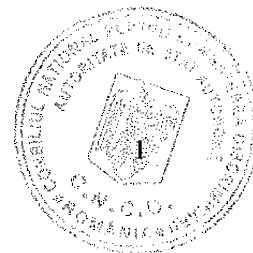
I.2.1. P D, cu domiciliul de corespondență la Școala cu clasele
sector 5

II. Descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta, învățătoare la una din clasele primare din școala în cauză, invocă segregarea elevilor de etnie romă și care provin dintr-o categorie defavorizată precum și discriminarea la care a fost supusă personal. Astfel, aceasta arată că directoarea școlii nu a format o comisie neutră pentru repartizarea copiilor la clasele I ci a format comisia din cele 3 educatoare care urmau să preia clasele primare, însă fără a o înștiința și pe petentă, aceasta aflând după formarea claselor. Din acest punct de vedere, petenta consideră și susține că eliminarea ei din comisie a avut drept scop segregarea copiilor de etnie romă și proveniți dintr-o categorie defavorizată în clasa acesteia, respectiv clasa I C.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20 alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 5958/21.10.2011 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 6023/21.10.2011 a fost citată reclamata. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 22.10.2011. La termen părțile s-au prezentat.

3.3. De asemenea, s-au citat părțile pentru un al doilea termen în data de 06.12.2011, termen la care părțile au fost prezente.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

4.1.1. Petenta, profesor titular pentru învățământul primar la Școala cu clasele I-VIII din București, sesizează un comportament discriminatoriu aplicat atât elevilor din clasa la care predă cât și acesteia, personal.

4.1.2. Astfel, aceasta arată că în data de 1 septembrie 2011, având în vedere modalitatea în care au fost repartizați elevii la clase în anii școlari anteriori, a solicitat respectos directoarei școlii constituirea unei comisii neutre pentru repartizarea copiilor la clasele I, fără participarea celor trei învățătoare care urmau să preia clasele. În data de 5 septembrie, discutând cu una din colege, a aflat că în cursul acei dimineți avusese loc repartizarea școlărilor de clasa I. Tot de la colega sa a aflat că acea repartizare se făcuse în cadrul unei comisii formate din directorul general, directorul adjunct și dna T M profesor la clasa I B.

În data de 7 septembrie, în cadrul Consiliului profesoral, dna director i-a răstălmăcit vorbele și a încercat să mistice realitatea, afirmând că petenta a refuzat să participe la comisia în cadrul căreia s-au definitivat listele cu elevii celor 3 clase, când în realitate aceasta nu a fost anunțată în niciun fel.

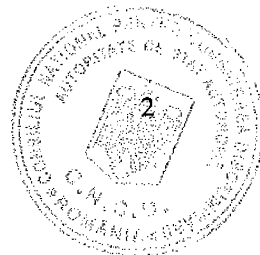
4.1.3. Din acest punct de vedere, petenta consideră și susține că eliminarea ei din comisie a avut ca scop segregarea copiilor de etnie romă și proveniți dintr-o categorie defavorizată în clasa acesteia, respective clasa I C, comparativ cu clasele IA și IB.

4.1.4. Petenta susține că, spre deosebire de clasele paralele, clasa IC a fost formată numai din copii provenind din medii defavorizate social, eventual muncitorești (lipsa de ocupații/pregătirea majorității părinților fiind un element definitoriu), cu un nivel socio economic și cultural extrem de redus (inclusiv analfabeți), cu situații speciale (solicitări de burse/ajutoare sociale, regim tutorial/centre plasament/orfeline/centre de zi), familii monoparentale, non frecventare sau frecventare sporadică/de scurtă durată a grădiniței.

Susținerile reclamatei

4.2.1. Reclamata susține că prezenta sesizarea a fost înaintată și ISMB și MECTS, care prin adresa nr. 146-C/24.10.2011, ca urmare a controlului efectuat în unitatea de învățământ a dispus: "Nu se constată încălcarea art. 1 alin. 1 și 2 din Ordinul MECTS privind segregarea școlară".

Această concluzie s-a obținut în urma desfășurării următoarelor activități: inspectarea unității de învățământ, discuții purtate cu profesoarele pentru învățământul primar, verificarea dosarelor de înscriere a elevilor în clasa I, verificarea procesului verbal al comisiei metodice a învățătorilor, verificarea cataloagelor școlare, verificarea proceselor verbale de la Consiliile de Administrație și de la Consiliile profesorale, verificarea ROI.

4.2.2. Ca urmare a administrării acestor probe s-a constatat o structură echilibrată a claselor I, inexistența segregării și discriminării precum și modul transparent și corect în care s-a realizat înscrierea și repartizarea elevilor claselor I.

4.2.3. De asemenea, reclamata susține că nu există plângeri din partea părinților elevilor, listele de înscriere nu conțin criterii etnice pentru că la clasa I nu se declară etnia decât în cazul în care elevii doresc să devină beneficiari ai unor proiecte care se desfășoară de școală în parteneriat cu anumite ONG-uri.

4.2.4. Reclamata face cunoscute criteriile de constituire a claselor I în anul școlar 2011-2012, și anume: opțiunile părinților, numărul egal de fete/băieți, criteriul alfabetic, frați/surori care au învățat la unul din cadrele solicitate, elevi cu vârsta între 6-8 ani, respectarea efectivelor în limite legale.

V. Motivele de fapt și de drept

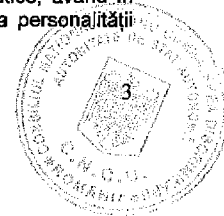
5.1. În fapt, Colegiul reține că obiectul dedus soluționării constă în segregarea copiilor proveniți dintr-o categorie defavorizată. Cel de al doilea capăt de cerere constă în discriminarea petentei prin excluderea acesteia din comisia de formare a claselor.

5.2. În drept, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”.

5.3. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.

5.4. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.5. În cauza dedusă soluționării trebuie să luăm act de faptul că educația reprezintă unul din elementele fundamentale ale unei societăți democratice, având în vedere și faptul că aceasta trebuie să urmărească deplina dezvoltare a personalității

umane cât și întărirea respectului, a înțelegerii, a toleranței, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

5.6. **Convenția privind lupta împotriva discriminării în domeniul învățământului** (Adoptată de Conferința generală a UNESCO, la Paris, 14 decembrie 1960, intrată în vigoare la 22 mai 1962, conform dispozițiilor art.14; România a ratificat Convenția la 20 aprilie 1964 prin Decretul nr. 149, partea I, din 20 aprilie 1964, publicat în Buletinul Oficial, nr. 5 din 20 aprilie 1964) reprezintă instrumentul internațional care interzice în mod expres segregarea în educație. Astfel, în **Art. 1** al Convenției se statuează că **prin discriminare se înțelege orice distincție, excludere, limitare sau preferință care, întemeiată pe rasă, culoare, [...], origine națională sau socială, [...] are ca scop sau ca efect suprimarea sau alterarea egalității de tratament în ceea ce privește învățământul și mai ales:** a) înlăturarea unei persoane sau unui grup de la accesul la diverse tipuri sau grade de învățământ; b) limitarea la un nivel inferior a educației unei persoane sau a unui grup; c) **instituirea sau menținerea unor sisteme sau instituții de învățământ separate pentru persoane sau grupuri, plasarea unei persoane sau grup într-o situație incompatibilă cu demnitatea umană.**

5.7. **Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială** (România a aderat la Convenție la 14 iulie 1970 prin Decretul nr.345, publicat în "Buletinul Oficial al României", partea I, nr.92 din 28 iulie 1970.) Art.3 prevede ca **"statele părți condamnă în special segregarea rasială...și se angajează să prevină, să interzică și să elimine pe teritoriile ținând de jurisdicția lor toate practicile de această natură."** **Comitetul privind Eliminarea Discriminării Rasiale** în Recomandarea Generală XIX (Sesiunea 47, 1995) privind articolul 3 al Convenției în care se condamnă segregarea rasială "1. atrage atenția Statelor Parte în privința formulării textului articolului 3, prin care Statele se angajează să prevină, să interzică și să combată toate practicile de segregare rasială 2. Comitetul consideră că obligația de a combate toate practicile de această natură include obligația de a eradică consecințele unor astfel de practici adoptate sau tolerate de Guvernele anterioare în cadrul statelor sau impuse prin forța din afara statelor.

5.8. Luând act de aceste principii fundamentale în materia educației, și în special a educației asigurate copiilor romi și proveniți dintr-o categorie defavorizată, raportat la obiectul petiției, Colegiul consideră că sistemul de repartizare al elevilor în clasa I nu este unul transparent, iar criteriile care stau la baza împărțirii elevilor, deși aparent neutre, au un efect discriminatoriu la adresa elevilor proveniți dintr-o categorie defavorizată, nefiind justificate obiectiv de niciun scop legitim.

5.9. Astfel, reținând susținerile reclamatei, clasele I au fost formate ca urmare a opțiunilor părinților și nu pe criterii discriminatorii.

Potrivit raportului de investigație al CNCD, Colegiul reține, într-adevăr, că opțiunea părinților a stat la baza formării primelor clase, respectiv A și B, în special clasa A, însă nu poate considera că este un criteriu justificat obiectiv. Astfel, se pune întrebarea legitimă dacă toți părinții optează pentru un singur cadru didactic toți elevii vor fi înscrși într-o singură clasă?

Din raportul de investigație al CNCD reiese că, în anul școlar 2011/2012, clasa I A s-a format cu 24 de opțiuni ale părinților dintr-un număr total de 27 de locuri. Clasa I B s-a format cu 12 opțiuni dintr-un număr total de 26 de locuri, iar clasa I C s-a format fără nicio opțiune a părinților.

5.10. Cu privire la criteriul etnic, Colegiul nu poate reține, din actele depuse la dosar precum și din raportul de investigație, că elevii înscrși în clasa I C sunt în mare parte etnici romi.

Astfel, se pune în discuție asumarea etnei de către părinții copiilor și nu percepția personală a petentei.

În acest sens, Colegiul reține art. 20 alin. 6, teza II din O.G. nr. 137/2000 republicată, conform căruia "În fața Colegiului director se poate inoca orice mijloc de probă, inclusiv înregistrările audio și video sau date statistice".

Pentru ca probele să îmbrace forma datelor statistice, Colegiul are în vedere prevederile art. 5 alin. 1 din Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, conform căreia "(1) Orice prelucrare de date cu caracter personal, cu excepția prelucrărilor care vizează date din categoriile menționate la art. 7 alin. (1), art. 8 și 10, poate fi efectuată numai dacă persoana vizată și-a dat consimțământul în mod expres și neechivoc pentru acea prelucrare".

În ceea ce privește datele statistice cu privire la originea rasială sau etnică, Colegiul se raportează la prevederile art. 7 alin.1 din același act normative "(1) Prelucrarea datelor cu caracter personal legate de originea rasială sau etnică, de convingerile politice, religioase, filozofice sau de natura similară, de apartenența sindicală, precum și a datelor cu caracter personal privind starea de sănătate sau viața sexuală este interzisă".

Prin urmare, Colegiul nu reține criteriul etnic ca fiind cel în baza căruia s-a format clasa I C, atâta timp cât părinții elevilor nu și-au declarat etnia.

5.11. Cu privire la proveniența elevilor dintr-o categorie defavorizată, Colegiul reține că părinții elevilor din clasele I A și I B provin din medii sociale mult superioare comparativ cu părinții elevilor din clasa I C. Astfel, părinții elevilor din clasele A și B sunt economiști, avocați, cadre militare, funcționari publici, ingineri, bucătari, cadre MAI, directori ai unor societăți comerciale, iar părinții clasei I C, dintr-un număr total de 24, 6 părinți de gen masculin nu au o profesie, 2 sunt șomeri, iar mamele sunt în marea majoritate casnice, fără profesie și muncitori.

5.12. Astfel, Colegiul consideră ră repartizarea elevilor în clasele primare nu este obiectiv realizată, arătând că directorul instituției ar trebuie să elimine opțiunea părinților la formarea claselor. Directorul școlii are obligația ca la formarea claselor primare să se asigure că elevii proveniți dintr-o categorie socială net inferioară să nu fie segregati într-o singură clasă, deoarece din situația prezentată în raportul de investigație al CNCD reiese clar categoria din care provin elevii clasei I C, comparativ cu elevii claselor A și B.

Mai mult, directorul instituției școlare trebuie să ia toate măsurile ca elevii proveniți din medii sociale defavorizate să nu simtă că sunt izilați ori ignorați atât de cadrele didactice cât și de ceilalți colegi.

Este foarte important ca, atât cadrele didactice cât, în special, conducătorul instituției școlare să respecte legislația în vigoare la formarea claselor primare și să nu accepte și să pună în aplicare criterii nejustificate, precum opțiunea părinților. Este de datoria cadrelor didactice să repartizeze copiii în clase în mod proporțional, fără a avea în vedere criterii care pot încălca drepturile elevilor precum și demnitatea acestora.

Segregarea copiilor are consecințe educaționale și sociale negative, cum ar fi menținerea prejudecăților și stereotipurilor, deopotrivă la nivelul populației majoritare, incapacitatea de a menține elevii în sistemul educațional, grad ridicat de abandon, incapacitatea de a atrage și menține profesori calificați, incapacitatea de a pregăti elevii la standarde necesare pentru trecerea la forme superioare de școlarizare.

5.13. Prin urmare, Colegiul urmează să rețină segregarea copiilor proveniți dintr-o categorie socială defavorizată în clasa I C, comparativ cu elevii claselor I A și I B.

5.14. Cu privire la discriminarea petentei săvârșită prin excluderea acesteia din comisia pentru formarea claselor primare, Colegiul arată că aceasta nu a invocat niciun criteriu de discriminare. Astfel, Colegiul nu poate reține fapta de discriminare în sensul art. 2 alin. 1, întrucât lipsește unul din elementele fundamentale ale încadrării, respectiv criteriul de discriminare.

Mai mult, Colegiul consideră că fapta se poate încadra ca o formă de abuz a reclamatei, în acest sens competența revenind instanței de judecată.

Fată de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Formarea claselor primare, respectiv clasa I C reprezintă forme de discriminare în sensul art. 2 alin.1 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată
2. Sancționează reclamata cu avertisment, potrivit art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000 republicată
3. Cu privire la cel de al doilea capăt de cerere, respectiv excluderea petentei din comisia pentru formarea claselor primare, nu se înfrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare în sensul art. 2 alin. 1 din OG nr. 137/2000
4. Clasarea dosarului
5. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;
6. O copie a hotărârii se va transmite și Inspectoratului Școlar al municipiului București și MECTS, spre informare.

VII. Modalitatea de plată a amenzii
Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

BERTZI Theodora - Membru

HALLER Istvan – Membru

VASILE Alexandru Vasile – Membru ↙

STANCIU Claudia - Membru

Data redactării: 27.07.2012
Redactat și motivat Asztalos Csaba Ferenc
Angelica Paraschiv

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.**

